

Laidiens: **22.10.2015., Nr. 207**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2015/207.5**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 596

Rīgā 2015. gada 20. oktobrī (prot. Nr. 55 23. §)

Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumos Nr. 235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība"

*Izdoti saskaņā ar Pārtikas aprites uzraudzības likuma
4. panta otro un ceturto daļu un 19. panta piekto daļu*

1. Izdarīt Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumos Nr. 235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" (Latvijas Vēstnesis, 2003, 81. nr.; 2005, 197. nr.; 2006, 4. nr.; 2007, 54. nr.; 2008, 79. nr.; 2009, 121., 157. nr.; 2010, 101. nr.; 2012, 66. nr.) šādus grozījumus:

1.1. izteikt 3. punkta pirmo teikumu šādā redakcijā:

"3. Dzeramā ūdens mikrobioloģisko, ķīmisko un fizikālo vielu, tostarp radioaktīvo vielu, rādītāju monitoringu (turpmāk arī – monitorings) īsteno, regulāri laboratoriski pārbaudot dzeramo ūdeni, lai iegūtu informāciju par tā atbilstību šajos noteikumos minētajām nekaitīguma un kvalitātes prasībām, kā arī par pārmaiņām dzeramajā ūdenī.";

1.2. papildināt noteikumus ar 3.², 3.³, 3.⁴, 3.⁵, 3.⁶, 3.⁷, 3.⁸ un 3.⁹ punktu šādā redakcijā:

"3.² Radioaktīvo vielu rādītāju monitoringu:

3.² 1. īsteno valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs) atbilstoši Vides monitoringa programmai, kas izstrādāta saskaņā ar Vides aizsardzības likuma prasībām, nodrošinot arī šo noteikumu 1.¹ pielikumā minēto radioaktīvo vielu rādītāju monitoringu ūdeņos;

3.² 2. Vides monitoringa programmā Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs var neīstenot, ja ir pietiekama informācija par to, ka konkrētajā ģeogrāfiskajā teritorijā nav iespējama tāda radioaktīvās vielas koncentrācija dzeramajā ūdenī, kas varētu pārsniegt šo noteikumu 1.¹ pielikumā minēto attiecīgā rādītāja vērtību;

3.² 3. nodrošina ūdens piegādātājs vai komersants šādos gadījumos:

3.² 3.1. uzsākot darbību ar jaunu ūdens piegādes avotu un veicot visu to radioaktīvo vielu rādītāju kontroli, kas minētas šo noteikumu 1.¹ pielikumā;

3.² 3.2. vienu reizi gadā ūdens ieguves vietā – radona kontroli, ja tirdzniecībai paredzētu dzeramo ūdeni pilda pudelēs vai citos traukos.

3.³ Ja Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, īstenojot radioaktīvo vielu rādītāju monitoringu, ir konstatējis radioaktīvo vielu rādītāju neatbilstību šo noteikumu prasībām, tostarp pēc dzeramā ūdens apstrādes radionuklīdu līmeņa samazināšanai, turpmāko monitoringa programmu ūdens piegādātājs vai komersants saskaņo ar Veselības inspekciju atbilstoši šo noteikumu 28. punktam un patstāvīgi īsteno to.

3.⁴ Radioaktīvo vielu rādītāju monitoringa rezultātus:

3.⁴ 1. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs nosūta Veselības inspekcijai;

3.⁴ 2. ja tie iegūti šo noteikumu 3.³ punktā minētajā gadījumā, ūdens piegādātājs vai komersants elektroniski nosūta Veselības inspekcijai un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram, kas tos iekļauj radioaktīvo vielu rādītāju monitoringa rezultātos.

3.⁵ Ja pārsniegta šo noteikumu 1.¹ pielikuma 1. punktā minētā radioaktīvo vielu vērtība dzeramajā ūdenī, Veselības inspekcija sadarbībā ar Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru izvērtē, vai radioaktīvās vielas dzeramajā ūdenī nerada tādus draudus iedzīvotāju veselībai, kuru dēļ nepieciešams rīkoties, kā arī, ja nepieciešams, organizē korektīvas darbības, lai uzlabotu ūdens kvalitāti un nodrošinātu tādu kvalitātes līmeni, kas atbilst cilvēku veselības aizsardzības prasībām no radiācijas drošības viedokļa. Korektīvās darbības veic bez detalizētākas izvērtēšanas, ja radona koncentrācija pārsniedz 1000 Bq/l.

3.⁶ Radioaktīvo vielu kontroles biežumu dzeramajam ūdenim, ko īslaicīgi piegādā cisternās, nosaka Veselības inspekcija, saskaņojot ar Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru.

3.⁷ Ja gada laikā radona vērtība ir mazāka, nekā noteikts šo noteikumu 1.¹ pielikuma 1. punktā, radioaktīvo vielu rādītāju monitoringu turpmāk var neveikt, par to informējot Veselības inspekciju. Ja ir zināms, ka ūdens apgādē ir iespējams pārsniegt indikatīvo dozu (ID) 0,1 mSv gadā vai tritija rādītāja vērtību 100 Bq/l, ūdens piegādātājs vai komersants īsteno arī šo radioaktīvo vielu rādītāju monitoringu atbilstoši norādītajam ūdens paraugu ņemšanas un analīžu veikšanas minimālajam biežumam.

3.⁸ Ja izmeklējamā paraugā ir pārsniegta radioaktīvo vielu rādītāju vērtība, Veselības inspekcija, saskaņojot ar Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru, nosaka turpmāko paraugu ņemšanas biežumu, lai nodrošinātu, ka mērāmie lielumi raksturo vidējo aktivitātes koncentrāciju visa gada laikā. Šos mērījumus nodrošina ūdens piegādātājs vai komersants.

3.⁹ Ja ir veikta dzeramā ūdens apstrāde radionuklīdu līmeņa samazināšanai, Veselības inspekcija, saskaņojot ar Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru, nosaka turpmāko monitoringa biežumu, lai pierādītu, ka minētās attīrīšanas efektivitāte turpinās. Šos mērījumus nodrošina ūdens piegādātājs vai komersants.";

1.3. izteikt 4. punktu šādā redakcijā:

"4. Šo noteikumu 3. punktā minētais komersanta pienākums organizēt kārtējo monitoringu un auditmonitoringu neattiecas uz mazumtirdzniecības uzņēmumiem, kas:

4.1. neražo pārtiku un nenodarbojas ar tās sagatavošanu vai apstrādi, kuras rezultātā pārtikas produkts nonāk tiešā saskarē ar dzeramo ūdeni;

4.2. ir augu izcelsmes produktu primārās ražošanas uzņēmumi un dzeramo ūdeni neizmanto produktu apstrādē, kuras rezultātā pārtikas produkts nonāk tiešā saskarē ar dzeramo ūdeni;

4.3. dzeramo ūdeni izmanto tikai karsto dzērienu, piemēram, kafijas, tējas, pagatavošanai un to ņem no publiskajām ūdens apgādes sistēmām.";

1.4. papildināt noteikumus ar 19.3. apakšpunktu šādā redakcijā:

"19.3. dzeramais ūdens neatbilst šo noteikumu 1.¹ pielikuma 1. punktā minētajai radioaktīvo vielu rādītāju vērtībai. Noteiktā radona parametra vērtība nedrīkst pārsniegt 1000 Bq/l.";

1.5. papildināt 19.² punktu aiz skaitļa "19.1." ar vārdu un skaitli "un 19.3.";

1.6. papildināt 19.⁴ punktu ar trešo teikumu šādā redakcijā:

"Ja pārsniegti šo noteikumu 1.¹ pielikumā minētie radioaktīvo vielu rādītāji dzeramajā ūdenī, Veselības inspekcija sadarbībā ar Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru izvērtē radioaktīvo vielu iespējamo apdraudējumu cilvēku veselībai.";

1.7. aizstāt 19.⁵ punktā vārdu un skaitli "un 19.2." ar skaitļiem un vārdu "19.2. un 19.3.";

1.8. aizstāt 20.¹ punktā vārdus "Pārtikas un veterinārais dienests" ar vārdiem "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"";

1.9. papildināt 29. punktu aiz vārdiem "Veselības inspekcijas" ar vārdiem "un Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra";

1.10. papildināt noteikumus ar 32.4. apakšpunktu šādā redakcijā:

"32.4. radioaktīvo vielu rādītāju monitoringu ir īstenojis Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, tas informē Veselības inspekciju, Pārtikas un veterināro dienestu un Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centru.";

1.11. papildināt noteikumus ar 40.¹ punktu šādā redakcijā:

"40.¹ Ja konstatēta radioaktīvo vielu rādītāju neatbilstība šo noteikumu 1.¹ pielikuma 1. punktā minētajām vērtībām, Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs informē Veselības inspekciju un Pārtikas un veterināro dienestu par iespējamo apdraudējumu cilvēku veselībai un turpmāko rīcību, lai nodrošinātu cilvēku aizsardzību pret jonizējošo starojumu. Veselības inspekcija un Pārtikas un veterinārais dienests nodrošina, ka iedzīvotājiem tiek paziņots par apdraudējumu un veiktajām korektīvajām darbībām, kā arī par visiem piesardzības pasākumiem, kas jāievēro, lai pasargātu cilvēkus no jonizējošā starojuma.";

1.12. papildināt noteikumus ar 45. un 46. punktu šādā redakcijā:

"45. Ja līdz 2015. gada 28. novembrim šo noteikumu 2. pielikuma 2. punktā minētajās ūdens piegādes zonās ir veiktas radioaktīvo vielu pārbaudes dzeramajā ūdenī un ir pieejami pārbaužu rezultāti, ūdens piegādātājs vai komersants pārbaužu rezultātus iesniedz Veselības inspekcijā un Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrā.

46. Veselības inspekcija tās rīcībā esošo informāciju par ūdens piegādātājiem līdz 2016. gada 1. janvārim nosūta Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, izvērtējot ūdens piegādātāju izvietošanu Latvijas teritorijā, līdz 2016. gada 1. martam sagatavo radioaktīvo vielu rādītāju monitoringa programmu, ievērojot šo noteikumu 3.² un 3.³ punktā un 1.¹ pielikumā noteikto, un šo programmu iekļauj Vides monitoringa programmā.";

1.13. izteikt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām šādā redakcijā:

"Informatīva atsaucē uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 1998. gada 3. novembra Direktīvas 98/83/EK par dzeramā ūdens kvalitāti;